

ТОГТООЛ

2026 оной апрелин 21

№ 179

Улаан-Үдэ хото

**«Буряад Уласай Болбосоролой ба эрдэм ухаанай яаманай Дүрим,
доторой байгуулалта, тушаалтанай зүблэлэй бүридэл баталха тухай»
Буряад Уласай Засагай газарай 2007.10.09-эй № 305 тогтоолдо
хубилалтанууды оруулха тухай**

Холбоото уласай хуули ёноной хубилагдаһан ушартай дашарамжуулан, Буряад Уласай Болбосоролой ба эрдэм ухаанай яаманай ажаябуулгыг бүрин түгэс болгохо зорилготойгоор Буряад Уласай Засагай газар **т о г т о о н о**:

1. «Буряад Уласай Болбосоролой ба эрдэм ухаанай яаманай Дүрим, доторой байгуулалта, тушаалтанай зүблэлэй бүридэл баталха тухай» Буряад Уласай Засагай газарай 2007.10.09-нэй № 305 тогтоолдо иимэ хубилалтанууды оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай 2008.01.23-ай № 24, 2008.01.30-най № 40, 2008.04.04-нэй № 156, 2009.04.21-эй № 138, 2009.07.20-ой № 279, 2010.05.12-ой № 175, 2010.10.06-ай № 431, 2010.12.08-ай № 538, 2010.12.30-ай № 597, 2011.04.27-ой № 192, 2011.08.16-ай № 435, 2012.03.29-эй № 159, 2012.06.26-ай № 371, 2012.10.03-ай № 577, 2012.10.12-ой № 603, 2012.10.19-эй № 621, 2012.11.26-ай № 694, 2013.02.25-ай № 92, 2013.06.04-эй № 273, 2013.07.04-эй № 353, 2013.09.26-ай № 499, 2014.04.10-ай № 170, 2015.04.02-ой № 153, 2015.05.22-ой № 252, 2015.05.29-эй № 269, 2015.09.28-ай № 488, 2016.05.06-ай № 178, 2016.07.29-эй № 350, 2018.02.28-ай № 106, 2018.05.18-ай № 261, 2018.10.04-эй № 548, 2018.11.20-ой № 648, 2019.03.12-ой № 102, 2019.08.05-ай № 418, 2020.02.14-эй № 74, 2020.07.29-эй № 458, 2021.05.20-ой № 235, 2021.07.15-ай № 384, 2021.09.27-ой № 538, 2021.12.07-ой № 704, 2022.04.27-ой № 235, 2022.05.16-ай № 269, 2023.01.26-ай № 37, 2023.04.13-ай № 189, 2024.04.17-ой № 214, 2024.06.19-эй № 351, 2025.04.09-эй № 213, 2025.07.10-ай № 419, 2025.12.19-эй № 780 тогтоолнуудай найруулгануудаар):

1.1. 2-дохи пункт иимэ найруулгаар бэшэхэ:

«2. Буряад Уласай Болбосоролой болон эрдэм ухаанай яаманай ажалшадай захын тоо 64 хүн, тэрэ тоодо гүрэнэй граждан албатанай тоо – 58 хүн гэжэ тодхохо.

Буряад Уласай Болбосоролой болон эрдэм ухаанай яаман улас түрын бюджетһээ 54 ажалтаниие, Оросой Холбоото Уласай нютаг можонуудай гүрэнэй засаг түрын эмхи зургаануудай бээлүүлхэ зорилгоор болбосоролой халбарида Холбоото уласай тусхай мүнгэн дэмжэлтэ, улас түрын бюджеттэ гүрэнэй 10 граждан албатанда дэмжэлтэ үзүүлхын гуримай ёһоор, энэ тусхай мүнгэн дэмжэлтэ Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай шийдхэбэритэй зохилдуулан.».

1.2. Буряад Уласай Болбосоролой болон эрдэм ухаанай яаман тухай Дүримдэнь:

1.2.1. 1.1 пунктда иимэ удхатай гурбадахи абзац нэмэхэ:

«Оросой Холбоото Уласай эрдэмтэдэй зиндаанууд, нэрэ зэргэнүүд тухай дансануудые, Оросой Холбоото Уласай «Эрдэм ухаан ба гүрэнэй эрдэм ухаанай-оньһон хэрэгсэлэй бодолнууд тухай» гэхэн Холбоото уласай хуули ёһоной нютаг можонуудай 6.3 статьятай зохилдуулан Яаман бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ болохо.».

1.2.2. Иимэ удхатай 2.11 пункт нэмэхэ:

«2.11. Болбосоролдо тоо оньһо нэбтэрүүлгэ.».

1.2.3. Иимэ удхатай 3.5¹ пункт нэмэхэ:

«3.5¹. «Эрдэм ухаан ба гүрэнэй эрдэм ухаанай-оньһон хэрэгсэлэй бодолнууд тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулиин 6.3 статьятай зохилдуулан, эрдэмтэдэй зиндаанууд, нэрэ зэргэнүүд тухай дансануудые, дансануудта хэрэгтэй албан ёһоной тэмдэгүүдые табиха.».

1.2.4. 3. 116 пункт иимэ найруулгаар бэшэхэ:

«3.116. Үндэһэн түсэлнүүдэй бүридэлдэ ородог «Залуушуул ба хүүгэд», «Бүлэ», «Ажалтан», «Ашаг үрэтэй ба тэмсэхэ шадалтай экономика», «Бодото тоонуудай экономика болон тоо оньһондо гүрэнэй шэлжэлгэ» гэхэн нютаг можонуудай түсэлнүүдые яаман залан хүтэлжэ, зохилдуулна.».

1.2.5. 3.121 пункт иимэ найруулгаар бэшэхэ:

«3.121. Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ болбосоролой-мэдээсэлгын нэгэн байгуулалта зохёон бүтээжэ, энэ байгуулалтын аюулгүй журамда ажалаа ябуулжа байлгыё өөрынгөө албан мэдэлэй эрхэ соо хангажа байха ёһотой болоно, гэбэл:

хаана, холо зайдашьё байгаад, сахим арга хэрэглэн болбосорол гаража байха арга боломжо олгохо болбосоролой-мэдээсэлгын нэгэн байгуулалта хэрэглэжэ, мүн баһа «Гүрэнэй ба нютагай засагай байгууламжануудай ажалай болон туһа хангабариин нэгэн портал» хэрэглэн, энэ ажал бээлүүлгыё хинан шалгажа байха;

болбосоролой халбарида сахим аргаар гүрэнэй ба нютагай засагай байгууламжануудай ажалда туһа хангабари үзүүлжэ байха;

Болбосоролой яаманай албан мэдэлэй эмхинүүдэй ажаябуулгада мэдээсэлэй шэнэ арга зүйн боломжонуудыг оруулжа, холын зайда һуралсал гараха ажалда хэрэглэхэ онол олгохо;

багшын ажалтанай аттестаци гаралгыг тоо оньһоор нэбтэрүүлгэ; тоо оньһо нэбтэрүүлгын ажалыг хайжаруулга, хүгжөөлгэ, залан хүтэлэлгэ, нютаг можын болбосоролой байгуулалтада нэгэдхэлгэ;

нютаг можын болбосоролой халбарид мэдээсэлэй байгуулалта эмхидхэн шэнэлжэ, бэшэ байгуулалтануудтай холбон, ажал ябуулха;

нютаг можын болбосоролой мэдээсэлэй байгуулалтануудта гүрэнэй ба нютагай засагай эмхинүүдэй ажалдаа эдэ байгуулалтануудыг хэрэглэхэ ажал эмхидхэхэ;

«Болбосорол» гэхэн үндэһэн түсэбэй «Болбосоролдохиг тоо оньһоной халбарид» хэмжээнүүдыг бээлүүлгэ, «Нийгэмэй халбаринуудтахиг тоо оньһоной байгуулалтанууд» гэхэн үндэһэн түсэбэй оршондо, мүн хэмэл ухаанай болон тоо оньһо нэбтэрижүүлгээр хэмжээнүүдыг ябуулга;

«Ерээдүйн томьёотог тэмдэг» гэхэн холбоотог улсгай түлэбэй үмэнэдэ үнгэргэгдэхэ хэмжээнүүдыг эмхидхэхэ болон хиналта доргоо абаха;

Буряад Улсгай болбосоролой байгуулалтада холбоотог улсгай мэдээсэлэй байгуулалтануудыг нэбтэрүүлэн оруулжа, ажалдаа хэрэглэхэ арга бии болгохо;

Буряад Улсгай улс түрын ба нютагай засагуудай болбосоролой эмхинүүдэй тоо оньһоной нэбтэрүүлэгдэхэн байгуулалтануудай ажаябуулгын аюулгүйн оршондо хүдэлжэ байхыг ханган, хинажа байлга;

холын зайда ажал ябуулдаг онлайн-талмайнуудай ажал хүтэлжэ, хинажа байха;

болбосоролой багшын ажалай эмхинүүдэй ажалтанай ба һурагшадай дунда ИТ-хэмэл ухаанай ба тоо оньһо нэбтэрүүлгын шэглэлэй урилдаануудыг эмхидхэн, үнгэргэжэ байха ;

«тоонуудай хэшээлнүүдыг» эмхидхэн, үнгэргэжэ байха;

сэрэгэй тоосоондо анханһаа байха ёһотой эрхэтэдэй Нэгэн янзын тоолборидо орохо ёһотой зон тухай мэдээнүүдыг эльгээжэ, тоолборидо оруулжа байха;

мэргэжэлэй болбосоролой эмхинүүдэй, дээдэ болбосоролой эмхинүүдэй аттестаци гараһан һурагшад тухай гүрэнэй дүнгүүдыг согсолһон мэдээсэлэй байгуулалтануудта мэдээнүүдыг, мүн «Онлайн аргаар һурадаг ВУЗ-уудта оролго» гэхэн байгуулалта соо мэдээнүүдыг согсоллолго;

болбосоролой байгуулалтын мэдээсэлнүүдыг хамгаалалгаар бүлэг хэмжээнүүдыг ябуулга.».

1.2.6. Иимэ удхатай 3.122 - 3.136 пунктнуудыг нэмэхэ:

«3.122. Ажалай мэргэжэлнүүдтэ мэргэжэлтэдыг бэлдэдэг программануудаар, юрэнхы дунда болбосоролоор муу сэгнэлтэнүүдыг абаһан гү, али саг болзор соогоо дүнгүүдэй аттестаци гаража шадаагүй

албата эрхэтэдые ажалай мэргэжэлнүүдээр бэлдэдэг программануудаар болбосорол абахадань гүрэнэй туһа хангабари үзүүлхэ.

3.123. «Болбосорол абаһан тухай гү, али мэргэжэлэй нэрэ зэргэтэй болоһон, һуралсал гараһанай дансануудай холбоото уласай мэдээсэлэй тоолбори» гэхэн Оросой Холбоото Уласай болбосорол тухай мэдээсэлэй байгуулалта соо мэдээнүүдые оруулалга тухай Холбоото уласай 78-дахи хуули ёһоной 2.1 хубиин ёһоор болбосоролой һалбарида шалгалта гараһан, шалгалтын дүнгүүд тухай мэдээнүүдые хинан шалгажа байдаг холбоото уласай гүйсэдхэлэй эмхи зургаанда мэдээ үгэжэ байха.

3.124. Мэргэжэлэй дунда болбосоролой программануудаар Буряад Уласай гуримшуулагдаһан хуули ёһоной шийдхэбэринүүдэй ёһоор дүнгэй аттестаци, гүрэнэй шалгалта эмхидхэдэг болбосоролой эмхинүүдэй холбоото уласай Гүрэнэй гүйсэдхэлэй албан ёһоной эмхинүүдэй гуримуудаар шалгалта үнгэргэхэ.

3.125. Хариин гүрэнүүдэй эрхэтэдые болон харьяата газар үгы эрхэтэдые болбосоролой эхин, юрэнхы ба дунда программануудай зэргээр ород хэлэ мэдэнэ гү гэжэ шалгажа үзэхэ гүрэнэй ба нютагай засагай байгууламжануудай эмхинүүдые тодорхойлхо.

3.126. Буряад Уласай гүрэнэй болбосоролой эмхинүүдтэ ехэшүүлэе тамирай нэмэлтэ болбосоролой программануудаар бэлэдхэлдэ һургаха хэрэгтэ хабаадаха.

3.127. Буряад Уласай гүрэнэй болбосоролой эмхинүүдтэ ехэшүүлэй тамирай нэмэлтэ болбосоролой программануудаар һуралсал гараха хэрэгтэ гүрэнэй туһа хангабари, тэрэ тоодо нютагай засагай байгууламжануудта ехэшүүлэе энэ хэрэгтэ хабаадуулха ажалда гүрэнэй зүгһөө мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлэгдэхэ.

3.128. Улас түрын бюджетэй хангалтаар болбосорол гаража байдаг бэе муутай, эрэмдэг бээтэй үхибүүдые түлбэригүй һуралсалай тусхай номуудаар, пособиууд болон туһаламжын дидактическа материалнуудаар, бултааран ба амяараа хэрэглэхэ тусхай оньһон аргуудтай хэрэгсэлнүүдээр хангажа, туһамаршануудай (сурдопереводчигууд) туһа хангабаряар хангаха, ухаанай, медицинын, багшанарай комиссийн дурадхаһан зүбшэлгэтэй багшанарые үгэхэ.

3.129. Болбосоролой һалбарида хиналта болон шалгалта ябуулжа байдаг нютаг можонуудай юрэнхы болбосоролой тоолборийн шанар холбоото уласай гүйсэдхэлэй эмхи зургаануудтай хамта тодорхойлон, зэргэсээлжэ хаража үзэхэ.

3.130. Нютаг можонуудай юрэнхы дунда болбосоролой шанар зэргэсүүлэн хаража үзэлгөөр шэнжэлэлгын ажал ябуулна.

3.131. Нэрэ зэргэтэй мэргэжэлтэ ажалтаниие, эрдэм ухаанай мэргэжэлээр мэдэсэ ехэтэй ажалтаниие бэлдэлгын шэглэлээр Буряад Уласта ажал ябуулдаг гүйсэдхэлэй эмхи зургаанай үүргэ дүүргэнэ.

3.132. Холбоото уласай гүрэнэй эрдэм ухаанай эмхи зургаануудай, дээдэ болбосоролой холбоото уласай гүрэнэй эмхи зургаануудай, холбоото

улacай гүрэнэй эрдэм ухаанай эмхи зургаануудай программанууд болон түсэблэлгэнүүдые бээлүүлжэ, эрдэм ухаанай тус эмхи зургаануудай ажахын халбаринуудые бүридхэхэ ажалда хабаадана.

3.133. Буряад Уласай нютаг можонуудай болон соёлой тусхай өөрын нюур шарай хараада абahan хуралсалай номуудые шалгалта хэхэ, Ородой Холбоото Уласай олон тоото арадуудай түрэл хэлээ, уран зохёолоо шудалха хуулита эрхээ бээлүүлжэ, түрэл хэлээ, уран зохёолоо шудалха арга боломжо бээлүүлхэ ажалда хабаадана.

3.134. Буряад Уласай дэбисхэртэхи болбосоролой эмхинүүдтэ үндэһэн хэлэнүүдые болон түрэл соёлоо шудалалгын шэглэлээр, тэрэ тоодо буряад, эвенк болон сойот хэлэнүүдые шудалха ажал бээлүүлгэдэ гүрэнэй дэмжэлтэ үзүүлнэ.

3.135. Буряад Уласта буряад хэлэндэ гамтайгаар хандан, саашадань хүгжөөн дэлгэрүүлхэ гүрэнэй программа зохёон бүридхэжэ, бээлүүлнэ.

3.136. Энэ халбарида Холбоото улacай болон Буряад Уласай хуули ёһонуудтай зохилдуулжа тодхогдоһон эрхэ мэдэлээ бээлүүлнэ.».

1.3. Юуриад Уласай Болбосоролой ба эрдэм ухаанай бүридэлые тус тогтоолой хабсаралтын ёһоор шэнэ найруулгаар бэшэхэ.

2. Тус тогтоол албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

**Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшын
уялга дүүргэгшэ**

В. Мухин

*Хабсаргалта ород хэлэн дээрэ үгтэнэ

Болбосоролой болон эрдэм ухаанай яаман түлэб бэлдэбэ
тел. 21-18-72